

Rekreasyon Bölümlerinin Amacı Ne?

Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Rekreasyon Bölüm Başkanı ve Türkiye'deki ilk ve tek Rekreasyon Anabilim Dalı Başkanı olarak, rekreasyon kavramının içeriğinin iyi anlaşılması ve yapılan yanlış yorumların, tanımların önüne geçmek için bu yazıyı hazırladım.

Bireyin serbest zamanlarında bireysel, psikolojik, fiziksel ve sosyal bazı yararlar elde etmek amacıyla, zorlama olmaksızın kendi isteğiyle katıldığı tüm etkinlikler rekreasyonun kapsamına girer. Rekreasyon oyun ve serbest zaman arasındaki kaynaşmayı simgeler. Spor, fiziksel egzersiz, oyun, el sanatları, müzik, seyahat, hobi, güzel sanatlar ve sosyal etkinlikleri içerir. Bireysel ya da grupla, devamlı ya da sık olarak katılım gerçekleştirilebilir. Rekreasyon tanımında sözü edilen aktiviteler kapalı ya da açık alanda yapılabilir. Bunlar, spor ve fiziksel egzersiz gibi efor gerektiren etkinlikleri içerebileceği gibi daha çok sedanterlerin katıldığı ve fazla efor gerektirmeyen pul ve para koleksiyonu, hatta bir hamahta şekerleme ya da güneşlenme gibi hiç efor gerektirmeyen etkinlikleri de kapsayabilir.

Rekreasyon yaşama karşı olduğu gibi düşünceye karşı da bir tutumdur. İnsanların ihtiyaçları ve arzuları yönünde kullanılması gereken bir araçtır. Rekreasyonun temel unsuru, belirlenen insan gereksinimlerinin serbest zaman dilimi içerisinde karşılanabilmesidir. Bireylerin gereksinimleri karşılanırken, bireyin genel gelişimine katkıda bulunur. İnsanların rekreasyondan elde ettikleri yararlar bir araya gelir ve bireyin özsaygı ve özgüvenini artırır. Bu şekilde rekreasyon, bireyin benlik tasarımı ve psikolojik gelişimi üzerinde potansiyel bir etkiye sahiptir. Rekreasyonda asıl olan, oyun ve eğlencenin ardında, sağlık ve mutluluktur. Rekreasyona karşı olumlu bir tutum içinde olmak, toplumsal gelişim için de önemlidir.

Rekreasyon etkinliklerinin bireysel sosyal ve toplumsal yararlarının birçok araştırmacı tarafından belirlenmesi, konuyla ilgilenen bilimsel alanların sayısını arttırmıştır. Rekreasyon, içeriğinin geniş olması ve birçok bilimsel alanla entegre olabileceği özelliğinden dolayı daha çok önem kazanmış, rekreasyona katılım oranı, toplumların gelişmişlik düzeylerini ortaya koyan bir ölçüt olarak ele alınmaya başlamıştır. Ülke yönetimleri rekreasyonun yaygınlaştırılması için, yasa ve yönetmeliklerde yeni düzenlemelere gitmişlerdir. Aktif yaşam biçimini benimseyen bireylerin daha atılgan, uyumlu, özgüven ve özsaygısı daha yüksek, bu bireylerin oluşturdukları toplumların da daha sağlıklı, mutlu, üretken oldukları unutulmamalıdır.

Eğitimi rekreasyon uzmanları yeni seçenekler arayışındalar. Rekreasyonu dar bir alanda düşünmüşler ve sosyal yaşamı oluşturan farklı özellikteki gruplar için, o alana özel rekreasyon programları geliştirmeye çalışmaktalar.

Buna göre, rekreasyon uygulama ortamlarına göre dörde ayrılır:

Toplumsal rekreasyon: Kâr amacı gütmeyen toplumsal kurum ya da kuruluşların, farklı yaş, geçmiş ve ilgilerine göre insanların gereksinimlerini karşılamak için sundukları programları içerir. Programlar açık ve kapalı alanda, spor ve fiziksel aktivite ya da sanat ve el sanatları etkinliklerini içerebilir.

Ticari rekreasyon: Kâr amacı güden işletmeler tarafından ücretli olarak sunulan program ve etkinlikleri kapsar. Fiziksel uygunluk ve sağlık merkezleri, yoga ve aerobik salonları ve golf kursları örnek olarak verilebilir.

Kollektif rekreasyon: Şirketler tarafından organize edilen ve masrafları karşılanarak, işgörenlerin yararlanması için sunulan etkinlikleri işaret eder. Şirket binalarında yer alan rekreasyon alanları örnek olarak verilebilir.

Terapötik (tedavi edici) rekreasyon: Resmi ya da özel kuruluşlar tarafından özel grupların yararlanması için sunulan programlardır. Örneğin; fiziksel ve zihinsel olarak engelli olan bireyler için organize edilen egzersiz, spor ve sanat programları.

Dolayısıyla rekreasyonu yalnızca turizm animasyonu ya da turizmle ilişkisi açısından ele alarak, bu bölümün yalnızca turizm sektörüne eleman (animatör) yetiştirdiği düşüncesiyle, rekreasyon bölümlerinin BESYO bünyesinde turizm yüksekokulları bünyesine aktarılmasının önerilmesi, taraflı ve/ya da duygusal bir yaklaşımın sonucudur. Rekreasyon, kapalı ve açık alanda, park ve ormanlarda, sağlık kulüpleri ve tatil bölgelerinde, eğitim kurumlarında, endüstri alanında iş veriminin artırılması için personel, öğrenciler, yetişkinler ve yaşlılar yani tüm toplum için programlanır. Aynı zamanda tedavi edici özelliği düşünülerek engelliler için terapötik rekreasyon adı altında ele alınır. Rekreasyon bölümlerinin yalnızca turizm sektörü ya da turizm sektöründe bir istihdam alanı olan animatörlük gibi bir alt kadro için eleman yetiştirme hedefi hiçbir zaman yoktur. Temel amaç, rekreasyonu tüm sosyal kurumlara ve bireyler için planlayıp programlayabilen, uygulamayı yönetebilecek, aksaklıklara uygun tekniklerle müdahale edebilecek uzmanlar yetiştirmektir. .

Rekreasyon bölümlerinin turizm yüksekokulları bünyesinde yeniden konuşlandırılması da zaman zaman önerilmektedir. % 80'i spor ve fiziksel egzersiz, geri kalanı kültür ve sanat etkinliklerine dayanan, kâr amacı güden ya da gütmeyen toplumsal kurum ya da kuruluşların, farklı yaş, geçmiş ve ilgilerine, engel durumlarına göre insanların gereksinimlerini

karşılamak için sundukları programları içeren rekreasyon, turizm bölümlerinde hangi spor, fiziksel egzersiz ve antrenman bilgi, beceri ve uzmanlığına sahip öğretim elemanları tarafından verilebilir? Yeni bir akademik birim oluşturulması düşünülebilir? Ancak bu birimin mutlaka turizm bünyesinde olması önerisi duygusal bir yaklaşımı sergiler. Amaç ve işlevleri, uygulama alanları tarafsız şekilde düşünüldüğünde, rekreasyon bölümlerinin BESYO bünyesinde faaliyet göstermesi doğru bir atılımdır. Bu atılımın doğruluğu bölümlerde optimal kalitenin yakalanması, bölüm öğretim elemanlarının, öğrencilerinin ve mezunlarının alanlarına sahip çıkmalarıyla çok daha belirginleşecektir.

Yrd. Doç. Dr. Ali Tekin

Renkler ve Biz

Yalnızca fikir ayrılıkları insanların birbirini öldürmesi için yeterli bir gerekçe mi? Zaten öldürmek çok çirkin bir kelime ve hiç kimse, ne gerekçeyle olsun öldürmeyi haklı çıkaramaz. Böyle olursa, öldürmeyi gereklilik olarak gören insanlar oluşur. İçlerinde sakladıkları canavar ortaya çıkar ve karnı acıkar, kan akıtırlar. Kan kırmızıdır. Kırmızıyı severim, ama kan kırmızısını sevmem. Bu renk bana hep kötü şeyler anımsatır. Belki de bu renk gibi farklı renkler de bende bir korku oluşturmuştur. Korkudan sevmiyordum bazı renkleri, bilemiyorum. Doğadayken sevdiğim birçok renk, bize döndüğünde bana kötü şeyler anımsatıyor. Pembeyi çiçekteyken çok severim, ama bu rengi görünce içim burkuluyor. Annesi babası öldürülmüş, aç susuz kalmış çocukları anımsıyorum, onların o minik ayaklarına giydikleri pembe patikler ve yalnızlıkları geliyorkanım, korkuyorum.

Sarıya da çok seviyorum Güneş'in üzerindenkeyken. Sarı, Güneş'in, aydınlığın simgesi. Fakat bu renk bana sinsileri de anımsatıyor. Hani aydınlığa ulaşmak için verdiğimiz çabalar sırasında, önümüzü kesmek için yapılan sinsileri. Siyahın da farklı bir yeri var yaşamımda. Fakat önce sizlere bir soru sormak istiyorum: Bütün güzelliklerin simgesi olan renkler, bana neden hep kötüyü anımsatıyor? Neden hafızama güzel işlenmedi bu renkler? Çok isterim sarı çiçekteki gibi, mor menekşedeki gibi bende coşku yaratsın. Ama olmuyor. Renkler gerçekten anlamlarını yitiriyor bize geçince. Sizce cinayetler işlenirse, aç kalan canlar olmasa, ben böylesine güzel renkleri, hiç olmasını istemediğim olaylarla bağdaştırabilir miyim? İstiyorum ki insanlar hayal etmektense gerçekleri görsünler.

Geceleri balkona çıkıp otururum. Karanlık çöktüğünde yıldızların dansını izlerim. Gece, siyah, benim için zor bir günün bittiğinin, artık huzurun geldiğinin ifadesidir. Aslında bilirim, siyah gittiğinde yıldızların kaybolup, yeni bir zor güne daha başlayacağı ve her zor günün sonunda yıldızların yeniden parlayacağını. Ama ben yıldızlar hep parlansın istiyorum.

Fidel Çakmak
Hopa Anadolu Lisesi/Hopa-Artvin

Değerli Okurlar, görüşlerinizi

400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" adresine gönderebilirsiniz. Görüşler aktarıldıkça 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınılmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz:
Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülğün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77